

ANALÝZA

4. 6. 2025

Vývoj českého trhu práce – 1. čtvrtletí 2025

Vývoj na trhu práce byl poznamenán přesunem zaměstnanců z priméru a sekundéru do sektoru služeb a péče. Zaměstnanost nevýrazně rostla, nezaměstnanost stagnovala, ekonomická aktivita se udržela na velmi vysoké úrovni. Trhu práce stále více pomáhaly ženy, participace mužů klesala. Průměrná mzda se meziročně nominálně zvýšila o 6,7 % a reálně o 3,9 %.

Zaměstnanost, nezaměstnanost a ekonomická neaktivita

Výsledky Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) neukázaly pro 1. čtvrtletí 2025 výrazné směřování v celkových počtech zaměstnaných a nezaměstnaných. To však neznamená, že se neproměňovaly vnitřní struktury na trhu práce v návaznosti na dlouhodobé trendy. Zaměstnanost se meziročně zvýšila o nevýrazných 0,5 %, tj. o 24,3 tis., na celkových 5 225,3 tis. zaměstnaných osob. Zatímco v primárním a sekundárním sektoru počet pracujících nepatrně klesal (celkově o 8,6 tis.), v terciárním sektoru dále vzrostl o 33 tisíc. V sektoru služeb a péče tak aktuálně pracovalo již 62,3 % pracujících.

Tomuto vývoji odpovídalo i složení podle pohlaví: u žen, které pracují převážně v rostoucím terciárním sektoru, se zaměstnanost meziročně zvýšila o 87,1 tis. Naopak počet pracujících mužů poklesl o 62,7 tis. Muži silně dominují v těžkém průmyslu, který je v útlumu. Obdobným způsobem jako poklesla jejich zaměstnanost, narostl počet ekonomicky neaktivních mužů mimo trh práce (o 60,8 tis.). Tomu též odpovídá, že počty nezaměstnaných mužů dle VŠPS meziročně nevzrostly.

Míra ekonomické aktivity (v nové metodice výpočtu, pro skupinu 15-64 let) vystoupila na 77,6 %, což je rekordní hodnota pro 1. čtvrtletí, a meziročně se zvýšila o 0,5 p. b. Postarala se o to čistě ženská složka populace, zapojení mužů do trhu práce – jak již bylo řečeno – klesá. Stejný efekt se projevil v míře zaměstnanosti (podílu počtu pracujících osob ve skupině 15–64letých), která vzrostla o 0,6 p. b. na 75,5 %. U mužů byla míra zaměstnanosti (80,1 %) meziročně nižší o 0,8 p. b., u žen vzrostla o 2,1 p. b. na 70,9 %.

Pozoruhodný je z výsledků VŠPS také přeliv ze skupiny podnikatelů do zaměstnanců, jejichž počet meziročně vzrostl o 69,5 tis. (o 1,6 %), zatímco počet osob pracujících na sebe se naopak snížil o 44,4 tis. (o 5,3 %). Za tímto celkovým poklesem stojí jak snížení počtu podnikatelů bez zaměstnanců (pracujících na vlastní účet) o 43,4 tis., tak zaměstnavatelů, kterých bylo meziročně méně o 1 tisíc. Podíl podnikatelů na celkové zaměstnanosti tak meziročně klesl z 16,2 % na 15,3 %.

Trend rozvoje kratších úvazků dále pokračoval. Aktuálně jejich počet dosáhl 499,8 tis., meziročně vzrostl o 27,3 tis., tj. o 5,8 %. Zkrácenou pracovní dobu mělo již 14,6 % pracujících žen, nejčastější důvod uváděly péči o dítě. Mužů pracovalo na částečný úvazek jen 5,2 %, nejčastěji jde o seniory.

Nezaměstnanost se meziročně příliš nezměnila, počet lidí hledajících zaměstnání klesl o 9,7 tis. na 139,4 tis. Míra nezaměstnanosti se snížila o 0,2 p. b. na 2,7 %. V regionálním pohledu byla nejhorší situace v Karlovarském (4,9 %), Ústeckém (4,5 %) a Moravskoslezském kraji (4,0 %). Na druhé straně nejnižší míra zůstala ve Středočeském kraji (1,1 %). Déle než rok bylo bez práce

ANALÝZA

35,2 tis. osob, tj. čtvrtina (25,2 %) všech nezaměstnaných, počet dlouhodobě nezaměstnaných se meziročně snížil o 12 tis.

Pracovní rezerva (osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají, a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat) se snížila o 1 tis. na 79,4 tis.

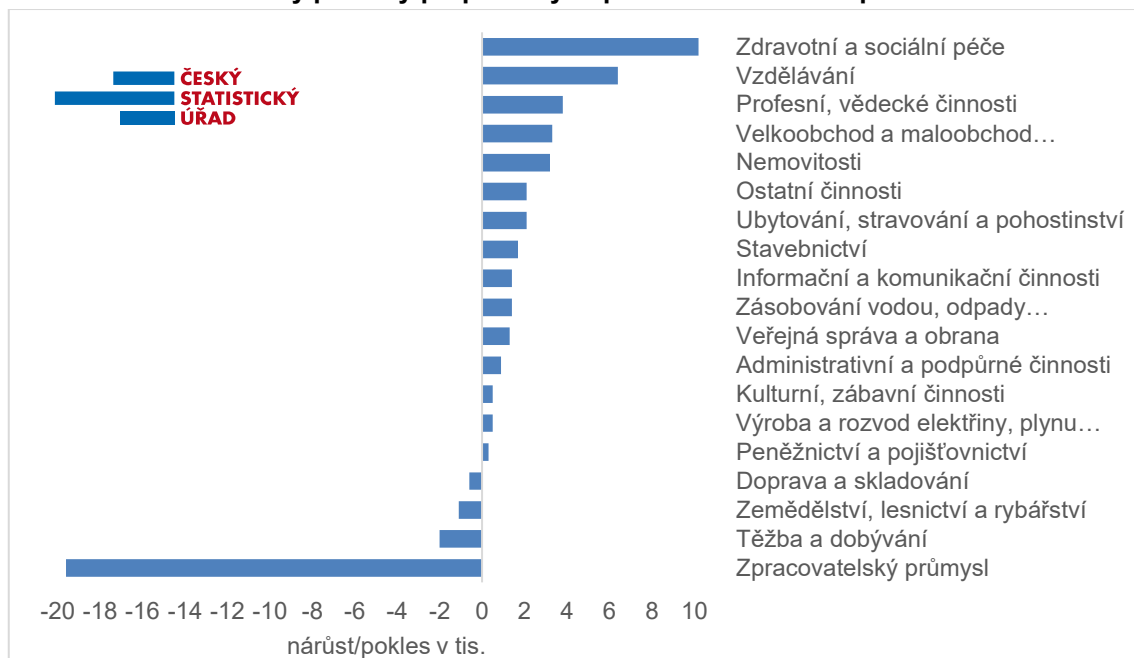
Poznámka: VŠPS pokrývá jen osoby bydlící v bytech, nikoli na ubytovnách a v podobných kolektivních domácnostech. To negativně ovlivňuje zachycení některých cizineckých skupin, kteří takové způsoby bydlení často využívají. Metodika vážení a dopočtů VŠPS byla od roku 2023 přizpůsobena tomuto způsobu zjišťování, což znamenalo časové řady absolutních údajů o zaměstnanosti, zejména v třídění na věkové skupiny. Váhy VŠPS se každoročně upravují podle výsledků demografických statistik.

Evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané

Předběžné údaje podnikové statistiky ČSÚ potvrzují trend nevýrazného růstu. Evidenční počet zaměstnanců přepočtených na plně zaměstnané (FTE) se v 1. čtvrtletí 2025 meziročně zvýšil o 15,7 tis., v relativním vyjádření o 0,4 %. (Evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách se zvýšil o 24,7 tis., resp. 0,6 %.)

Zatímco celková čísla za poslední dva roky představují spíše stagnaci počtu zaměstnanců, v třídění dle секcí CZ-NACE i aktuálně nalézáme některé výrazné růsty a poklesy, což svědčí o tom, že trh práce se vnitřně proměňuje a dochází k fluktuaci zaměstnanců.

Graf: Meziroční nárůsty/poklesy přepočtených počtů zaměstnanců podle секcí CZ-NACE

Zdroj: mzdová statistika ČSÚ

Růst počtu zaměstnanců se v 1. čtvrtletí 2025 opět soustředil v oblasti služeb a péče, zatímco poklesy nacházíme v priméru a ve zpracovatelském průmyslu, a v dopravě a skladování, které jsou na ně značně navázané. Ve čtyřech секcích CZ-NACE se počet zaměstnanců meziročně

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.csu.gov.cz | tel.: 274 056 789, e-mail: infoservis@csu.gov.cz

ANALÝZA

snížil, celkem o 23,3 tis. Ve zbylých patnácti sekcích se zvýšil o 39,1 tis. Jednotlivě šlo o relativní přírůstky či úbytky v širokém rozsahu od -11,0 % do 7,7 %. Tyto extrémy ale byly u početně nevýznamných odvětví.

Naprostá většina poklesu jde za zpracovatelským průmyslem, kde ubylo 19,6 tis. zaměstnanců. Relativně šlo o nepříliš dramatické snížení o 1,8 %, nicméně úbytky se kumulují už mnoho let po sobě. V 1. čtvrtletí 2018 měl ještě 1 152,2 tis. zaměstnanců, aktuálně 1 043,9 tis., zmenšil se tedy o 108,3 tis. (resp. o 9,4 %). Zpracovatelský průmysl každopádně stále představuje největší odvětví v Česku a zaměstnával i v 1. čtvrtletí 2025 jako jediná sekce více jak milion zaměstnanců. Tabulka 1 Rychlých informací o průměrných mzdách proto poskytuje oddíly CZ-NACE z této sekce, které byly největší z hlediska počtu zaměstnanců. V šesti těchto oddílech najdeme poklesy počtu zaměstnanců, nejhlubší v relativním vyjádření byl ve výrobě elektrických zařízení (o 3,7 %; 3,4 tis.), početně nejvyšší byl ve výrobě motorových vozidel (o 2,9 %; 4,8 tis.). Jediným vybraným oddílem s nárůstem počtu zaměstnanců byla výroba potravinářských výrobků (o 3,0 %; 2,5 tis.). Největší relativní snížení počtu zaměstnanců bylo v sekci těžba a dobývání, již zcela marginálním odvětví, kde se stavy aktuálně snížily o 11,0 %, což představovalo úbytek o 2,0 tis. na 16,0 tis. Také v zemědělství, lesnictví a rybářství, kde bylo zaměstnáno aktuálně 88,1 tis. zaměstnanců, došlo k mírnému poklesu (o 1,3 %; 1,1 tis.). Poslední sekcí s negativní hodnotou byla doprava a skladování (o 0,2 %; 0,6 tis.).

O nárůst počtu zaměstnanců se nejvíce postarala dvě odvětví s dominancí státu: ve zdravotní a sociální péči najdeme meziroční růst o 10,2 tis. (resp. o 2,9 %) a ve vzdělávání o 6,4 tis. (o 1,9 %). Mírnější růst byl tentokrát (po loňském poklesu) i ve veřejné správě a obraně (o 1,3 tis.; 0,4 %). V těchto třech odvětvích tak aktuálně dohromady pracuje zhruba milion zaměstnanců. Stavebnictví se opět dařilo lépe, počet zaměstnanců se tam meziročně zvýšil o 1,7 tis., resp. o 0,8 %. Udrželo se oživení v ubytování, stravování a pohostinství, kde meziročně přibýlo 2,1 tis. zaměstnanců, resp. došlo ke zvýšení o 1,8 %.

Činnosti v oblasti nemovitostí si připsaly nejvyšší relativní zvýšení o 7,7 %, což v tomto menším odvětví představovalo početní nárůst o 3,2 tis. Významnější tak bylo zvýšení v sekci profesní, vědecké a technické činnosti, kde přibýlo 3,8 tis. zaměstnanců (o 2,2 %). Peněžnictví a pojišťovnictví zaznamenalo přírůstek jen 0,3 tis, což je nárůst o 0,5 %; vyšší byl v informačních a komunikačních činnostech, o 1,4 tis. (o 1,0 %), a také v ostatních činnostech (2,1 tis.; 5,7 %). Sekce velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel si připsala dalších 3,3 tis. pracovních míst (nárůst o 0,7 %), čímž balancovala na půlmilionové hranici (500,1 tis.) a byla stále druhou nejpočetnější v Česku. Dvě menší průmyslová odvětví rostla, v energetice (výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu) se počet zaměstnanců zvýšil o 0,5 tis. (o 1,4 %), a v zásobování vodou, činnostech souvisejících s odpadními vodami, odpady a sanacemi dokonce o 1,4 tis. (o 2,6 %).

Čtvrtletní průměrné měsíční hrubé mzdy

Průměrná mzda (46 924 Kč) za 1. čtvrtletí 2025 vzrostla podle předběžných údajů nominálně ke stejnému období předchozího roku o 2 943 Kč, tedy o 6,7 %. Jde přitom o zprůměrování velmi různorodého vývoje na úrovni jednotlivých odvětví, podniků či organizací.

Mzdový růst na začátku roku 2025 tak příliš nevybočoval z kontextu předchozích let, kdy za celý rok 2024 byl mzdový růst 7,2 %, a v průběhu čtvrtletí se růst postupně snižoval ze 7,8 % na 6,9 %. Revidované (definitivní) údaje za rok 2023 ukazují taktéž nominální růst 7,2 %.

ANALÝZA

Z hlediska zaměstnanců byl však důležitější reálný vývoj, který srovnává růst výdělků s růstem spotřebitelských cen (inlace), a ukazuje tak, kolik zboží a služeb si mohl zaměstnanec za svou mzdu koupit. Index spotřebitelských cen dosáhl v 1. čtvrtletí 2025 hodnoty 2,7 %, reálně se tak průměrná mzda zvýšila meziročně o 3,9 %. To je poněkud horší výsledek než za celý rok 2024, kdy došlo k nárůstu reálné mzdy o 4,7 %, ale významně lepší než v předešlých dvou letech, kdy se kupní síla zaměstnaneckých výdělků reálně propadala.

Třebaže průměrné mzdy reálně stouply ve všech odvětvích, jejich dynamika byla opět značně různorodá. Nejvyšší nominální meziroční nárůst (12,4 %) aktuálně najdeme u sekce činnosti v oblasti nemovitostí. S odstupem následují profesní, vědecké a technické činnosti s 10,9 %, stavebnictví s 10,3 % a kulturní, zábavní a rekreační činnosti s 10,0 %. Ostatní sekce se držely pod desetiprocentní hranicí. Nejvíce se k ní přiblížilo ubytování, stravování a pohostinství s 9,2 % a pak informační a komunikační činnosti s 8,8 %. Nadprůměrný mzdový růst byl ještě v dopravě a skladování (7,7 %) a v administrativních a podpůrných činnostech (7,6 %).

Na druhé straně najdeme u dvou jiných odvětví pouze tříprocentní meziroční nárůst. V těžbě a dobývání stouply mzdy o 3,1 % a v energetice, kde byla vysoká základna loňského roku, o 3,3 %.

Slabé hodnoty byly také u ostatních činností (4,3 %), v zásobování vodou, činnostech souvisejících s odpadními vodami, odpady a sanacemi (4,4 %), ve zdravotní a sociální péči (4,8 %), ve veřejné správě a obraně (5,1 %), v obchodě (5,8 %) a v peněžnictví a pojišťovnictví (6,0 %).

Zaměstnancům ve vzdělávání meziročně stoupla platová úroveň o 6,7 %, což bylo značně více než v předchozích třech letech, přesto jde pouze o hodnotu na úrovni zvýšení celkové průměrné mzdy.

Nejvyšší mzdovou úroveň najdeme v 1. čtvrtletí 2025 již tradičně v informačních a komunikačních činnostech, kde se průměrná mzda dostala na 92 288 Kč. Na druhém místě bylo s odstupem peněžnictví a pojišťovnictví s úrovní 84 069 Kč a třetí příčku drží výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu s 83 725 Kč. Tato trojice vede dlouhodobě.

Mírně inovované bylo pořadí z opačné strany. V ubytování, stravování a pohostinství byla průměrná mzda přes výraznější relativní nárůst (o 9,2 %) stále nejnižší (27 953 Kč). Druhá nejnižší průměrná mzda byla u zemědělství, lesnictví a rybářství, kde vzrostla o 6,3 % na hodnotu 33 945 Kč. Na třetím místě byly ostatní činnosti s 34 731 Kč a na čtvrtém těsně následovaly administrativní a podpůrné činnosti s průměrnou mzdou 34 803 Kč.

Regionální vývoj

Z pohledu počtu zaměstnanců došlo v 1. čtvrtletí 2025 opět ve většině krajů k meziročnímu poklesu. Ten nejvýraznější o 0,9 % byl v Moravskoslezském kraji, následován Královéhradeckým (0,8 %) a poté krajem Vysočina (0,6 %). V Libereckém a Ústeckém kraji došlo k poklesu shodně o 0,5 %, v Jihočeském a Karlovarském o 0,4 %, v Olomouckém o 0,3 % a ve Zlínském o 0,2 %. Celkem v těchto krajích ubylo 10,5 tis. pracovních míst. O vyrovnání celkové bilance se opět zásadně postaral masivní nárůst v Praze o 21,3 tis., což relativně představovalo zvýšení o 2,7 %. Menší nárůsty zaznamenaly také čtyři další kraje, což však početně přidalo jen 4,9 tis.: Plzeňský kraj s přírůstkem 0,9 %, dále Jihomoravský (0,3 %), Středočeský (0,2 %) a Pardubický (0,2 %).

U vývoje průměrných mezd je v 1. čtvrtletí 2025 krajský rozptyl podstatně menší než v třídění podle odvětví. Nominálně mzdy rostly v rozmezí od 5,0 % do 7,6 %. Nejvyšší mzdový růst byl tentokrát v Praze (7,6 %), s malým odstupem ho následoval Jihomoravský kraj se 7,2 %. V ostatních krajích byl nárůst podprůměrný. Na třetím nejlepším místě byl Pardubický kraj

ANALÝZA

s 6,4 %, naopak nejhůře aktuálně dopadl Liberecký kraj, kde průměrná mzda vzrostla pouze pětiprocentním tempem. V Královéhradeckém a Zlínském kraji se zvýšila o 5,2 %, v Karlovarském a Ústeckém kraji o 5,7 %.

Podle absolutní úrovně výdělků zůstala Praha stále výdělkově nejbohatším regionem, průměrná mzda tu byla 62 472 Kč. Na druhé místo se dostal Jihomoravský s hodnotou 46 066 Kč a Středočeský kraj s 45 952 Kč byl na třetím místě. Hranici 43 tisíc překonal ještě Plzeňský kraj (43 498 Kč), ostatní zůstaly pod ní, i když Ústecký jen těsně s 42 944 Kč. Na druhé straně Karlovarský kraj zůstal nadále regionem s nejnižší mzdovou úrovní (39 642 Kč) a jako jediný aktuálně pod hranicí 40 tis. korun. V Moravskoslezském kraji, který je po Praze, Jihomoravském a Středočeském kraji region s nejvyšším počtem zaměstnanců (412,8 tis.), dosáhla průměrná mzda 41 653 Kč.

* * *

Mediány a decilové rozpětí mezd, třídění podle pohlaví

Rychlá informace za 1. čtvrtletí 2025 obsahuje také údaj o mzdovém mediánu, který je vypočtený z matematického modelu distribuce a ukazuje mzdu prostředního zaměstnance, tedy běžnou mzdovou úroveň; zároveň byly vypočteny také krajní decily a revidovány údaje minulého období. V 1. čtvrtletí 2025 se mzdový medián dostal na 38 385 Kč, to je o 5,3 % (1 931 Kč) více než ve stejném období předchozího roku.

Desetina zaměstnanců s nejnižšími mzdami pobírala hrubou mzdu pod hranicí 21 136 Kč (dolní decil meziročně vzrostl o 6,3 %), naopak desetina s nejvyššími mzdami měla mzdy nad hranicí 73 611 Kč (horní decil se zvýšil o 6,1 %). Decilový poměr dosáhl hodnoty 3,48.

Prostřední mzdy mužů byly vyšší než u žen, v 1. čtvrtletí 2025 byla mediánová mzda žen 35 226 Kč (meziročně vzrostla o 5,1 %), zatímco u mužů 41 677 Kč (vzrostla o 5,3 %). Mezera v prostředních výdělcích podle pohlaví se tak meziročně zvýšila o 0,2 p.b. na 15,5 %.

Zároveň byly mzdy mužů rozprostřené v podstatně větší šíři, zejména oblast vysokých výdělků je výrazněji vyšší než u žen: ženy měly horní decil 63 337 Kč a muži 83 174 Kč, čímž byla mezera u vysokých výdělků 23,8 %. U nízkých výdělků byl naopak rozdíl slabší: ženy měly dolní decil 20 293 Kč, muži pak 22 028 Kč, což představuje mezeru 7,9 %.

Zpracoval: Dalibor Holý

Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí ČSÚ

Tel.: +420 274 052 694

E-mail: dalibor.holy@csu.gov.cz